

bedre. Jeg har nærmest holdt mig til, at den, hos hvem jeg troede at finde den stærkeste Afvisning af Tanken, nemlig afbøde Berg, ikke har bestemt afvist den. Han siger — det er Folketingstidenden for 1888—89 Sp. 1045 — om Afstfelsen af den offentlige Valghandling med Raaring o. s. v.: „Jeg ved, det omtvistes. Men jeg er dog tilbøjelig til at tro, at man ikke nu let vil komme bort derfra. Jeg er ikke tilbøjelig til at raade til at fravige dette.“ (Hør!) Ja vel, jeg paastaar paa ingen Maade, at han gif ind paa det, jeg hævder blot, at det ikke var nogen bestemt Afvisning; men De maa ikke tro, at jeg, fordi jeg siger dette, vil slaa til og sige: Lad os gøre det. Det er ingenlunde min Tante, jeg nævner det kun, fordi jeg mener, at Regeringen ikke har nogen Undskyldning for, at den ikke har fremsat Forslaget i de forløbne Aar, deri, at det, den betragtede som ustabelig Betingelse, var uigennemførligt. Jeg mener ganske vist ogsaa, at vi bør saa længe som muligt holde paa den nuværende Valghandling, og jeg ser ikke, hvorfor man ikke kan forbinde hemmelig Afstemning med den. Det er ganske vist saa, at man i de udenlandske Lovgivninger, hvor hemmelig Afstemning er gennemført og det er den overalt undtagen i Preussen og Ungarn — jeg tror ikke, der er andre Steder, hvor de have offentlig Afstemning tilbage — har affattet den offentlige Valghandling, saafremt de da nogen Sinde have haft den, og som oftest henlagt Afstemningen til de smaa Distrikter, ikke til eet Sted i Valgkredsene. Men, som den højtærede Indenrigsminister sagde i en anden Forbindelse, fordi man har gjort det i Udlandet, er det ikke sikkert, det passer for os. Vi have her i Landet ikke blot bannet os til Valgdagen, men ogsaa haft Glæde af den. Det har jeg haft for mit Bedkommende. Jeg vilde nødig, skønt jeg er falden oftere, end jeg har slaaet mig, iavne Valgdagene, og det samme tror jeg gælder mine Vælgere. Jo mere det trænger igennem, hvad det jo desværre gør, at hvert Parti holder sine Møder for sig under Valgtampen, desto mere sætter jeg, og jeg tør sige mine Vælgere med, Pris paa, at vi den Dag have Lejlighed til at høre begge Valgkandidaterne — for det er jo ikke blot Modkandidaten, der er ubeløst fra de lidtede Møder, men som oftest hans Vælgere med — høre dem veksle Ord, saa Lejlighed til at drive en Pæl gennem mange Rhytter, som kunne være gaaede rundt i Valgkredsen i de sidste Dage før Valget o. s. v. Vi sætte Pris paa Valghandlingen, og jeg vil holde paa den i det længste.

Jeg vil dog indstøde, at, naar man — og det laa vist ogsaa i den højtærede Ministers Ord — naar Valghandlingen og Raaringen sammen og taler om at affasse eller beholde dem, saa er der en Mellemvej. Man kan affasse Raaringen og beholde Valghandlingen, og det er jo ogsaa navnlig mod Raaringen, man har rettet Angrebene. Man har sagt: Der er ingen Mening i, at Folk skulle stemme offentligt paa Torvet, naar de bagefter skulle stemme hemmeligt. Jeg ser ikke denne Modsigelse, eftersom det staar frit for enhver, som ikke vil stemme paa Torvet, at lade det være. Men det maa vel mærkes, at disse Indbendinger gælder kun Raaringen, og det er ingenlunde nødvendigt, fordi man affatter den, saa ogsaa at affasse Valghandlingen. Raaringen selv, kan man maasse sige, er ikke til synderlig Nytte. Det maa jeg bekende: jeg er hver Gang bleven valgt ved Raaringen med overvældende Flertal, men de 3 af 4 Gange har det dog vist sig, at jeg faldt. Men derfor vil jeg ikke sige andet, end at der dog er Tilfælde — det kende vi fra vore Valg — hvor en Kandidat har ønsket at se Raaringen for først derefter at tage Beslutning om, hvorvidt han vilde trække sig tilbage eller ej, og i visse Tilfælde har han trukket sig tilbage, saa det kan ikke nægtes, at den har haft praktisk Betydning. Men Raaringen kan affattes, uden at man tillige affatter selve Valghandlingen, som for mig ubetinget er det vigtigste. I saa Henseende støtter jeg mig ogsaa til Udtalelser fra den nuværende Formand for Landstinget, som under Behandlingen i Landstinget den Gang netop udtalte dette: „Saa maa vi have Raaringen væk; det forekommer mig er en given Sag. Men deraf følger ganske vist ikke, at man saa skulde gaa saa vidt, at man stemmer i Kommuner o. s. v.“ Det findes i Landstingstidenden for 1888—89, Sp. 943. Jeg vilde blot henlede Opmærksomheden paa dette, at man ikke skal slaa hele Valghandlingen ihjel, fordi man har noget imod Raaringen, der er en Mellemvej. Som sagt, jeg tillader mig at gaa ud fra, at vi ere enige om den hemmelige Afstemning, og saa maa vi forhandle om det øvrige.

Med Hensyn til de Punkter, hvortil det foreliggende Forslag er forskelligt fra det tidligere her i Tinget vedtagne skal jeg gøre et Par Bemærkninger endnu. Hovedforskellen er den, at man i det gamle Forslag her i Tinget lagde Hovedvægten i Hemmeligheden ved Afstemningen derpaa, at Vælgeren fik udeleveret en Stemmeseddel, hvorpaa Valgkandidaternes Navne vare trykte. Den blev saa stemplet med Valgkredsens officielle Be-